

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КОДЕКС НОТАРІАЛЬНОЇ ЕТИКИ (ДОПОВНЕНИЙ)

Доповнення затверджені Генеральною Асамблеєю РНЄС 11 грудня 2009 року

ПРЕАМБУЛА

Функціонування європейського правового і судового простору та вільне пересування людей, капіталу і товарів в державах-членах Європейського союзу породжують стабільний ріст торгівлі і транзакцій та, як правило, правочинів з іноземним елементом.

Нотаріус, посадова особа, уповноважена державним органом посвідчувати юридичні акти, яка діє в рамках вільної професії, підпорядковується правовим та нормативним положенням, що діють в державі, в якій він був призначений. Він є незалежним, неупередженим і об'єктивним консультантом всіх сторін правочину. Він розглядає наміри сторін, складає угоди і необхідні документи для здійснення бажаного правочину, а також гарантує, що договірні положення цілком відповідають закону. Нотаріус також перевіряє, що сторони мають повну розумову дієздатність і правоздатність для укладення договору, і гарантує, що вони повністю зрозуміли правові наслідки своїх зобов'язань.

Географічний розподіл нотаріальних контор, організований в кожній державі, надає громадянам легкий доступ до нотаріуса.

Нотаріус повинен відповідати правилам професійної етики, що регулюють професію в державі, де він був призначений.

Європейські нотаріуси, після проведення порівняльного вивчення всіх правил професійної етики, що регулюють професію в різних державах-членах Європейського Союзу, вирішили створити звід спільних етичних принципів.

Він не має на меті замінити національні правила професійної етики, а лиш затвердити спільні риси в професії, незалежно від країни, і накреслити керівні напрями для транскордонних операцій.

Європейський кодекс нотаріальної етики демонструє бажання професії гарантувати громадянам і підприємствам однаковий захист, однакову правову безпеку й однакову ефективність як в транскордонних, так і у

внутрішніх правочинах.

Диверсифікація правочинів і постійно зростаюча частота іноземних елементів в їх діях привели нотаріусів Європи до вивчення умов їх співпраці, щоб гарантувати громадянам і підприємствам допомогу і пораду у транскордонних правочинах. Європейські нотаріати прагнуть сприяти використанню нових технологій для поліпшення надання їхніх послуг відповідно до принципів професійної етики.

1. ВИЗНАЧЕННЯ

Європейське визначення слова «**нотаріус**» походить з відповідних основоположних національних концепцій, як правило, визначених законом в державах-членах, і було закладене в резолюцію, одностайно прийняту нотаріатами - членами Ради нотаріусів Європейського Союзу (РНЄС - CNUE) 22 і 23 березня 1990 року в Мадриді:

«Нотаріус є державним службовцем, уповноважений органами державної влади надавати характер справжності документам, автором яких він є, забезпечуючи при цьому збереження, доказову і виконавчу силу таких документів.

З метою забезпечення необхідної для його діяльності незалежності, нотаріус здійснює свою діяльність на засадах вільної професії, яка охоплює всі юридичні дії за межами судового процесу.

Як порадами, які він надає сторонам неупереджено та ініціативно, так і складанням достовірного документа, який з'явиться в результаті цього, його втручання надає користувачу права правову безпеку, якої той прагне.

Ця безпека тим краще забезпечена, чим вище академічна юридична кваліфікація нотаріуса, який отримав доступ до професії після різних іспитів, стажування та конкурсів, і здійснює цю діяльність, дотримуючись суворих дисциплінарних правил, під постійним контролем органів державної влади, і завдяки географічному розміщенню, що дозволяє користуватись його послугами на всій території країни.

Нарешті, втручання нотаріуса, запобігаючи можливому судовому процесу, робить його незамінним елементом справедливого правосуддя».

2. ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ

2.1. Превентивне правосуддя

З метою запобігання конфліктам, нотаріус сприяє укладенню чітких і збалансованих угод, якщо він переконався, що сторони дали свою усвідомлену згоду.

Нотаріус завжди є фактором суспільного миру. У разі виникнення між сторонами суперечностей, нотаріус завжди намагається їх примирити. Він повинен повідомити про існування, порядок і переваги способів так званого альтернативного врегулювання судових спорів, зокрема шляхом медіації.

2.2. Правова безпека

Нотаріус забезпечує правову безпеку угод, зокрема шляхом точного визначення прав і обов'язків кожної з договірних сторін. Він піклується про збалансованість угод, що містяться в діях, які він встановлює і законність яких контролює.

2.3. Лояльність по відношенню до держави

Нотаріус зобов'язаний бути лояльним по відношенню до держави, від якої він отримав повноваження державної влади.

Він надає свої послуги кожного разу, коли це потрібно за законом, і відповідно до законодавства своєї держави.

Він бере участь у боротьбі з відмиванням грошей, надаючи свою співпрацю і усю необхідну інформацію компетентним органам, відповідно до законодавства своєї держави.

Він повинен утримуватися від будь-яких дій, що суперечать гідності його посади державного службовця.

2.4. Послуги для населення

Нотаріус виконує свої обов'язки чесно, з готовністю і старанно.

Нотаріус зобов'язаний інформувати сторони про зміст і наслідки дій, в яких вони беруть участь, і повністю проконсультувати їх. Він шукає найбільш підходящі засоби для досягнення бажаного результату сторін, відповідно до чинного законодавства.

Нотаріус перевіряє ідентичність, правоздатність і якість згоди сторін та здійснює контроль законності їх угод. Він бере особисту участь у

прийманні дії.

2.5. Неупередженість і незалежність

Нотаріус зобов'язаний консультувати і складати документи абсолютно неупереджено і незалежно. Він відіграє роль нейтральної третьої довіреної особи між сторонами угоди.

Він не може приймати дії, що прямо або побічно містять положення на його користь.

2.6. Конфіденційність і професійна таємниця

Нотаріус повинен зберігати професійну таємницю і підлягає обов'язку збереження конфіденційності, зокрема, у своєму листуванні, зберіганні справ і архівуванні дій, незалежно від того, чи ці документи знаходяться на паперовому носії чи в електронному вигляді, відповідно до чинних нормативних положень в його країні.

Цій обов'язки стосуються не тільки нотаріуса, але й його партнерів і співробітників, відповідно до чинних правил у кожній країні.

2.7. Відповідальність

Нотаріус несе відповідальність за шкоду, заподіяну з його вини під час виконання ним своїх обов'язків, і повинен гарантувати цю відповідальність.

Депонування коштів, які нотаріус зберігає від імені своїх клієнтів, регулюється законодавством його держави.

2.8. Безперервне навчання

Нотаріус зобов'язаний оновлювати свої знання, як юридичні, так і технічні, а також контролювати і стимулювати підвищення професійної кваліфікації своїх співробітників.

Кожен нотаріат - член РНСС надає у розпорядження своїх членів засоби постійного підвищення професійної кваліфікації, зокрема у зв'язку із застосуванням в нотаріальній функції нових технологій.

2.9. Товариське ставлення

Нотаріус проявляє товариське ставлення по відношенню до будь-якого іншого нотаріуса.

Нотаріуси допомагають один одному у виконанні своїх функцій і повинні

утримуватися від будь-якої недобросовісної конкуренції.

Коли нотаріуси працюють за однією і тією ж справою, вони повинні разом знаходити спільне рішення, яке гарантуватиме всі інтереси всіх сторін, відповідно до чинних законів і нормативних положень.

3. ТРАНСКОРДОННІ ОПЕРАЦІЇ

Створюючи автентичні документи, що становлять, наприклад судові рішення, виконуючи обов'язки державної влади, нотаріуси, як і судді, здійснюють цю функцію тільки в межах кордонів держави, від якої вони отримали повноваження державної влади. Тим не менш, це не заважає нотаріусам співпрацювати за межами кордонів, щоб громадяни швидко і легко отримали необхідну їм пораду та юридичну підтримку.

В цьому розділі вказані нижче вирази мають таке значення:

«транскордонна операція»: операція з іноземним елементом: наприклад, місце розташування майна, що є предметом передбачуваної транзакції, національність, місце проживання або адреса звичайного місця проживання сторін або місце здійснення правочину.

«Нотаріус приймаючої країни або національний нотаріус»: нотаріус територіально компетентний посвідчувати справжність дії відповідно до національного законодавства кожної держави-члена.

«Нотаріус країни походження або іноземний нотаріус» (або нотаріус не громадянин): нотаріус іншої держави-члена, не тієї, де буде прийматися документ.

3.1. Загальні правила

3.1.1. Дотримання принципів професійної етики

Під час здійснення транскордонних угод нотаріус дотримується законодавства приймаючої країни, законодавства країни його походження і положень цього Кодексу професійної етики.

3.1.2. Юрисдикція

Нотаріус (и) з територіальною юрисдикцією керує (ють) справою і тільки він (вони) має (ють) право на складання документів.

3.1.3. Свобода вибору нотаріуса

Будь-яка фізична або юридична особа має право звернутися до нотаріуса

за своїм вибором, просити його про пораду і допомогу у співпраці з територіально компетентним нотаріусом з усією відповідальністю, властивою їх відповідному обов'язку.

3.1.4. Інформування клієнта

Іноземний нотаріус, який співпрацює з територіально компетентним нотаріусом, повинен з самого початку повідомити клієнту спектр своїх послуг, суму витрат і винагороди, що витікають з них, відповідно до чинного регулювання.

Він завжди винагороджується клієнтом, без шкоди для інших двосторонніх угод.

3.1.5. Співробітництво між нотаріусами

Нотаріус, який допомагає своєму клієнтові за кордоном, повинен якомога швидше попередити про свою участь свого територіально компетентного колегу і погодити з ним умови співпраці.

Національний нотаріус своєчасно передає іноземному нотаріусу усі необхідні вихідні дані для виконання його консультативної місії. Він забезпечує належний для колеги прийом.

3.1.6. Реклама

Нотаріус має право інформувати своїх клієнтів і громадськість про юридичні послуги, які він надає в межах, дозволених в країні походження і приймаючій країні. У будь-якій інформації, яку він повідомляє громадськості, нотаріус виключає будь-які дані, що можуть завдати шкоди його незалежності, неупередженості та посаді державного службовця.

Нотаріус може прийняти тільки ту рекламу на свою користь, що здійснюється третіми особами.

Колективна інформація може бути надана будь-яким нотаріатом - членом РНСС і самою РНСС, головним чином, для надання громадянину і підприємствами зручного джерела інформації.

3.1.7. Спори між нотаріусами

У разі виникнення спору професійного характеру між нотаріусами різних нотаріатів - членів РНСС, кожен з них повинен утриматися від звернення до суду, перш ніж зробити спробу примирення.

3.2. Засоби

3.2.1. Співробітництво між нотаріусами

З метою постійного покращання якості нотаріального обслуговування для європейських громадян і підприємств, нотаріати - члени РНЄС співпрацюють та обмінюються досвідом.

3.2.2. Європейська нотаріальна мережа

В рамках будь-якої транскордонної угоди, у разі необхідності, нотаріус звертається до контактному пункту Європейської нотаріальної мережі (ЄНМ) своєї країни.

Функціонування ЄНМ, чия місія полягає у допомозі нотаріусам, що зіткнулися з деякими практичними питаннями, які містять транскордонні аспекти, регулюється керівними принципами, прийнятими Генеральною Асамблеєю РНЄС.

3.2.3. Інформаційно-комунікаційні технології

Нотаріус застосовує інформаційно-комунікаційні технології з метою постійного поліпшення якості нотаріального обслуговування відповідно до чинного законодавства та цього Кодексу професійної етики.

Він використовує комп'ютерні інструменти, надані в його розпорядження нотаріатом, до якого він належить, а також РНЄС.

Нотаріус несе відповідальність за свій електронний підпис, використання якого є суто особистим.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Третейський суд

Всі труднощі тлумачення або застосування цього Європейського кодексу нотаріальної етики, а також усі непередбачені у ньому випадки, будуть представлені на розгляд Президента РНЄС після розгляду нотаріату – члена РНЄС, до якого належить нотаріус, який порушив це питання.

4.2. Набуття чинності

Європейський кодекс професійної етики, а також внесені до нього зміни набувають чинності після їх затвердження Генеральною Асамблеєю РНЄС.